МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО

15 травня 2026 року

XII Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті
члена-кореспондента НАПН України
ВІКТОРА СИДОРЕНКА

16 травня 2026 року

УДК 378.016:62/68]:005.745

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 11 від 28 травня 2026 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Світлани Іщенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Олена Шатова,** старший викладач; **Ольга Трегуб**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Роман Полевик.

Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, С. Іщенко. Київ, 2026. 489 с.

До збірника увійшли тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (15 травня 2026 року). XII Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (16 травня 2026 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2026
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026
©Автори тез, 2026

Сидоренка (24 лют. 2024 р.) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2024. 569 с. С. 254–259.

5. Стрельніков В. Ю. Розвиток навичок фасилітатора у педагогів системи професійної та технологічної освіти у закладі неперервної освіти. *Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (29 верес. 2023 р.) / За заг. ред. проф. В. П. Титаренко, А. Ю. Цини; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, каф. теорії і методики технологічної освіти. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. 515 с. С. 158–161.

6. Тхоржевський Д. О. Практичні заняття в навчальних майстернях як засіб політехнічного навчання. К. : Рад. школа, 1966. 108 с.

7. Тхоржевський Д. О. Яким має бути зміст освітньої галузі «Технології». *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2000. №3. С. 7–10.

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ЧЕРЕЗ ПРОЄКТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Іван СУГЕЙКО, Лідія СЛІПЧИШИН

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

Анотація: *У статті розглянуто роль проєктної діяльності на уроках технологій у формуванні ключових компетентностей учнів. Акцентовано увагу на тому, що виконання навчальних проєктів сприяє розвитку технологічної, інформаційної, комунікативної, соціальної та підприємницької компетентностей. Обґрунтовано значення практико орієнтованих завдань, самостійної роботи, творчого пошуку та презентації результатів як важливих складових сучасної технологічної освіти.*

Ключові слова: *проєктна діяльність, уроки технологій, ключові компетентності, технологічна освіта, трудове навчання, практична підготовка.*

Сьогодні пріоритетом уроків технологій є не просто відпрацювання трудових навичок, а формування цілісного життєвого досвіду учнів. Проєктна діяльність стає ідеальним форматом для цього, оскільки вона органічно поєднує в собі дослідницьку роботу, безпосередню працю та відповідальність за кінцевий результат — від ідеї до оцінки готового продукту.

Сучасна школа має готувати учня не лише до виконання конкретних практичних завдань, а й до активної участі в суспільному житті, професійного самовизначення, відповідального використання ресурсів, роботи в команді та творчого розв'язання проблем. Саме уроки технологій мають значний потенціал для формування таких якостей, оскільки навчальна діяльність тут безпосередньо пов'язана з виготовленням виробів, використанням матеріалів, інструментів, технологічних процесів і реальних практичних завдань. Проєктно-технологічний підхід у трудовому навчанні та технологіях розглядається як один із ефективних шляхів оновлення змісту навчання, оскільки забезпечує зв'язок між теоретичними знаннями та практичною діяльністю учнів [1; 2].

Проєктна діяльність на уроках технологій передбачає проходження учнем повного циклу роботи: від виникнення задуму до створення готового продукту. Учень визначає проблему, обирає об'єкт проєктування, аналізує можливі варіанти, добирає матеріали й інструменти, планує послідовність виконання роботи, виготовляє виріб, презентує його та оцінює отриманий результат. Така організація навчання сприяє не лише засвоєнню технологічних знань, а й формуванню ключових компетентностей, необхідних для подальшого навчання, професійного розвитку та повсякденного життя. Насамперед проєктна діяльність сприяє формуванню технологічної компетентності. Важливо, що технологічна компетентність формується не ізольовано, а через практичну діяльність, у якій учень бачить реальний результат власної роботи. Це підвищує мотивацію до навчання та допомагає краще усвідомити значення технологічних знань [2].

Водночас проєктна діяльність розвиває вміння вчитися. Учень змушений самостійно шукати інформацію, аналізувати зразки виробів, порівнювати різні конструктивні рішення, робити висновки, ставити запитання та коригувати власні дії. Це формує відповідальність за результат, організованість, наполегливість і здатність до самооцінювання.

Важливим результатом проєктної діяльності є розвиток ініціативності та підприємливості. Навіть простий навчальний проєкт передбачає вибір ідеї, обґрунтування доцільності майбутнього виробу, визначення його практичного призначення, розрахунок витрат матеріалів, оцінювання естетичних і функціональних характеристик. Учень починає розуміти, що будь-який виріб має не лише технічну, а й практичну, економічну та споживчу цінність. Це наближає уроки технологій до реальних життєвих ситуацій, у яких потрібно враховувати ресурси, час, якість, потреби користувача та можливості використання готового продукту [3].

Проєктна діяльність також створює умови для розвитку комунікативної та соціальної компетентностей. Під час виконання проєктів учні часто працюють у парах або групах, обговорюють ідеї, розподіляють обов'язки, допомагають одне одному, презентують результати роботи. У такому процесі формуються навички співпраці, уміння слухати інших, аргументувати власну думку, домовлятися, відповідально ставитися до спільного результату. Крім того, захист проєкту сприяє розвитку мовленнєвої компетентності, оскільки учень має пояснити задум, описати етапи роботи, обґрунтувати вибір матеріалів і технологій.

Робота над проєктом стимулює креативність, надаючи учневі свободу вибору конструкції та дизайну виробу замість роботи за шаблоном. Це вчить дитину варіативності мислення та пошуку оптимальних рішень. Крім того, проєкти мають міжпредметний характер: розрахунки, знання про матеріали та естетичне оформлення об'єднують математику, фізику й мистецтво в єдиний практичний інструмент.

Ефективна організація проєктної діяльності потребує дотримання певної послідовності. Доцільно виокремити організаційно-підготовчий,

конструкторський, технологічний і завершальний етапи. На першому етапі визначається проблема, тема й мета проєкту, аналізуються потреби та можливі варіанти майбутнього виробу. На другому етапі створюється ескіз, добираються матеріали, інструменти та способи виготовлення. Технологічний етап передбачає безпосереднє виконання практичної роботи. Завершальний етап охоплює оцінювання виробу, презентацію результатів, аналіз труднощів і визначення можливостей удосконалення проєкту [1; 3].

Однією з важливих передумов ефективної проєктної діяльності є вдалий вибір тем навчальних проєктів. Вони мають бути зрозумілими й посильними для учнів, відповідати їхньому віку, рівню практичної підготовки, а також можливостям матеріально-технічної бази закладу освіти. Водночас такі проєкти повинні мати практичне значення, щоб школярі бачили реальну користь від виконуваної роботи. Занадто складні або формальні завдання можуть зменшувати інтерес до навчання, тоді як доступні, наближені до життєвих потреб і зрозумілі проєкти, навпаки, підвищують мотивацію учнів і спонукають їх до активної участі в роботі.

У сучасних умовах проєктна діяльність на уроках технологій набуває особливого значення в контексті компетентнісного навчання. Вона дає можливість поєднати знання, практичні вміння, творчість, самостійність і відповідальність. Учень не просто виготовляє певний виріб, а проходить шлях від задуму до результату, навчається планувати, аналізувати, співпрацювати, приймати рішення та презентувати власну працю. Саме тому метод проєктів розглядається як важливий засіб оновлення уроків трудового навчання й технологій в умовах сучасної школи [4].

Висновки. Отже, проєктна діяльність на уроках технологій є ефективним засобом формування ключових компетентностей учнів. Вона сприяє розвитку технологічної, інформаційної, комунікативної, соціальної, підприємницької та навчальної компетентностей, а також формує творче мислення, самостійність і відповідальність. Перспективи подальшого розвитку цього напряму пов'язані з оновленням змісту навчальних проєктів, використанням цифрових інструментів,

міжпредметних зв'язків, елементів STEM-освіти та практикоорієнтованих завдань, наближених до реальних потреб учнів і суспільства.

Література

1.1 Коберник О. М., Ящук С. М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання. Умань, 2001. 80 с.

1.2 Коберник О. М. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід : навч. посіб. Умань : СПД Жовтий, 2008. 216 с.

1.3 Терещук А. І., Дятленко С. М. Методика організації проектної діяльності старшокласників з технологій : метод. посіб. Київ : Літера ЛТД, 2010. 128 с.

1.4 Чистякова Л. О. Метод проектів на уроках трудового навчання в умовах реформування Нової української школи. Наука і освіта. 2017. № 5. С. 61–66.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Ольга ТРЕГУБ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Дистанційне навчання стало одним із ключових чинників трансформації сучасної технологічної освіти, відкривши можливості для оновлення змісту, форм і методів навчальної діяльності старшокласників. У профільних класах технологічного спрямування дистанційний формат дозволяє поєднувати традиційні елементи технологічної підготовки з цифровими інструментами, що забезпечують доступ до інтерактивних ресурсів, симуляцій, віртуальних лабораторій та моделей технологічних процесів. В умовах цифровізації освіти дистанційне навчання постає не лише як вимушена форма організації освітнього процесу, а як повноцінне середовище розвитку технологічної грамотності, критичного мислення та здатності працювати з інформаційними технологіями.